

4-2015/16



# Rybka

Časopis Spojenej školy sv. Františka Assiského  
Malacky

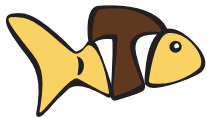


Chráňme náš modrý dom s hrablami aj ...

Julianin  
denník

Kto ste  
pán riaditeľ? ;-)

Ako sme  
kumšt naberali



# Rybka

4-2015/16

## Milí študenti!

opäť tu máme jar! Túto vetu si každý povie inak. Niekto s nadšením, že konečne môžu dlhšie tráviť čas vonku, iní to vyslovia otrávene, pretože to pre nich neznamena nič iné ako čas sennej nádchy: opuchnuté oči, sople z nosa a kýchanie na každom kroku. Avšak naše rybacie štúdie dokázali, že je viac ľudí, ktorí jar zbožňujú. Aj teraz, keď tých slnečných dní nie je až tak ako minulé roky, ľudia každú novú chvíľu využijú na pobyt vonku. Usilovne sa starajú o svoje okolie, sadia.

No a najdôležitejšie! Pre nás – rybárov – sa začína sezóna! Chúďatka ryby sú odlúčené od svojich príbuzných a kamarátov, stretnú sa s nimi až u nás na tanieri. Viete o tom, že aj my sme takí rybári? ! Práve vy máte na tanieri prvú rybu z Levár, ktorú naša pani profesorka Hušková a jej pomocní rybári prichystali podľa receptu najlepšieho nórskeho šéfkuchára – tradične osolenú a okorenenu Sudoku, Novinkami zo sveta vedy, Vtipmi a vtipnými otázkami. Pridané sú luxusné potraviny - nové Otázky pre pána riaditeľa, Platformy a Študentská

### 3 Duchovné slovo

Čo môže povedať nám, školskému spoločenstvu životný príbeh a odkaz sv. Jozefa Cafassa?

### 5 Zážitky zo školy

„Kto si?“

Otvorená platforma

Deň vody

Deň Zeme

Jeden deň Juliany

Naše kumštobraní

Študentská konferencia

Sokolari

Prvoprijímajúce deti v Šaštíne

### 16 BONZÁČIK

Tentoraz nám na seba „nabonzoval“ sám pán riaditeľ ;-)

### 17 SÚŤAŽ

Ktorý z tvojich učiteľov je na fotografii?

### 18 Zábava a relax

7 vecí, ktoré možno neviete o Slnku

Žartovné obrázky

Aj toto povedali naši učitelia a žiaci...

#### RYBKA

Časopis Spojenej školy sv. Františka z Assisi Malacky.  
Ročník 2015/16. Číslo 4, jún 2016.

**AUTORI ČLÁNKOV** Patrik Bertovič, Katarína Hájovská, Barbora Okruhlicová, Miriam Siváková, De Pasquale Abrego Maria Isabel, Anton Gašparík, Mgr. Gabriel Koch, CR, Mgr. Elena Hušková

#### GRAFICKÝ KONCEPT, ZALOMENIE A SADZBA

mARTin Daniel Skočovský, Marián Staňo

NEPREŠLO JAZYKOVOU KOREKTÚROU

## Milí študenti a žiaci, rodičia, kolegyne a kolegovia!

**„Som veľmi rád, že som sa stal kňazom; je to najistejšia cesta, ktorou sa dá prísť do neba a priviesť ta aj mnohých iných.“**

Duchovné slovko na mesiac jún začínam myšlienkou nie svojou, ale myšlienkou svätého kňaza Jozefa Cafassa, patróna školy na tento mesiac.

Jozef Cafasso, „perla talianskeho kňazstva“, ako ho nazval pápež Pius XI., sa narodil 15. januára 1811 v Castelnouve d’Asti v Piemonte ako syn majetného roľníka. Po skončení miestnej školy išiel na vyššiu cirkevnú školu do mesta Chieri. Na jeseň roku 1833 sotva dvadsaťdvaročný so špeciálnym dišpenzom prijal kňazskú vysviacku. Po nej išiel ešte do kňazského ústavu v Turíne zdokonaľiť sa v kňazskom vzdelaní. Po ukončení štúdií sa stal profesorom na tom istom inštitúte a v roku 1848 aj rektorom. Jeho činnosť ako profesora a vychovávateľa celej generácie mimoriadne schopných kňazov piemontského biskupstva bola veľmi požehnaná. Ale zdalo sa, že predsa len jeho vlastným poslaním bolo viesť duše. Každý deň strávil mnoho hodín v spovednici. V spisoch jeho blahorečenia čítame: „Žia-



den z jeho súčasníkov – s výnimkou arského farára – nedosiahol to, čo don Cafasso. A to už aj vzhľadom na množstvo a mnohotvárnosť problémov osôb, ktoré u neho hľadali radu. A konečne, aj pokiaľ ide o spôsob, ako vykonával túto službu lásky.“ Tieto posledné slová sa vzťahujú na rýchle a jasné pochopenie toho, o čo išlo. Mal nadmieru jasný pohľad na veci, jeho odpovede boli stručné a presné. Dvadsať rokov bol duchovným vodcom sv. Jána Bosca. Kardinál Cagliero, prvý biskup don Boscových saleziánov, povedal: „Čnosti a múdrosti dona Bosca sú chválou dona Cafassa.“ Náš svätec mal osobitný súcit s trestancami, ktorých ochotne navštevoval. Pre jeho starostlivosť o odsúdených na smrť ho pomenovali „kňazom šibenice“. Na poslednú cestu pripravil šesťdesiatosem odsúdených na smrť, takže umierali pokojne a úplne odovzdaní do vôle Božej. Odsúdených rád volal svojimi „obesenými svätými“ a prosil ich o príhovor. Don Cafasso po niekoľkých

konferencia. Ako prílohu našej ryby sme zvolili nové Hlášky študentov a učiteľov. Medzi tajnými receptúrami je aj tentokrát štipľavý Bonzáčik! No a tí, ktorí stále nemajú dosť, si môžu pozrieť výsledky napínavej študentskej súťaže Spoznaj

svojho učiteľa. No a aby ste si všimli slávnostné prestieranie – pripomíname Vám, že je to síce prvá ryba v sezóne, ale posledná Rybka v tomto školskom roku!

Tak pekné a dobrodružné prázdniny!

Vaša redakcia 

dňoch choroby (zápal pľúc), v ktorej sa zodpovedne pripravil na smrť, zomrel 23. júna 1860, iba štyridsaťdeväťročný. Pochovali ho v Turíne. V jeho zápiskoch sa našlo dojímavé želanie, aby pamiatka na neho vo svete celkom zmizla okrem modlitby za jeho dušu. Pápež Pius XI. ho 3. mája 1925 vyhlásil za blahoslaveného a Pius XII. 22. júna 1947 za svätého.

Pápež Benedikt XVI. jednu zo svojich katechéz venoval aj sv. Jozefovi Cafassovi. Vtedy zazneli aj tieto slová:

„Jeho tajomstvo bolo jednoduché: byť Božím mužom; v malých každodenných skutkoch robiť „to, čo môže slúžiť na väčšiu slávu Božiu a pre osov duší“. Bezhraničným spôsobom miloval Pána, nechal sa viesť dobre zakorenenou vierou, posilňovaný hlbokou a dlhou modlitbou: snažil sa o úprimnú lásku ku všetkým. Poznal morálnu teológiu, ale poznal aj situáciu a srdce ľudu, o ktorý sa staral ako dobrý pastier. Tí, čo mali tú milosť, aby sa dostali do jeho blízkosti, boli ňou pretvorení na dobrých pastierov a dobrých spovedníkov. Všetkým kňazom jasne poukazoval na svätosť, ktorú bolo potrebné dosiahnuť

práve v pastoračnej službe. Blahoslavený don Klement Marchisio, zakladateľ Dcéry svätého Jozefa, raz povedal: „Vstúpil som do konviktu ako veľký uličník a ľahkomyselník: nevedel som, čo to znamená byť kňazom; no vyšiel som z neho celkom zmenený: spoznal som a prijal kňazskú dôstojnosť.“

Čo môže povedať nám, školskému spoločenstvu životný príbeh a odkaz sv. Jozefa Cafassa? Na prvom mieste nám

## **Podporu pre kňazské povolania by mali byť najmä kresťanské rodiny: ak ich oživuje duch viery, lásky a úcty, predstavujú akýsi „prvý seminár“.**

poukazuje na život kňaza a veľký dar, aký v ňom videli jeho veriaci. Áno, Cirkev potrebuje – my všetci – potrebujeme blízkosť vysväteného Božieho služobníka, aby nás posväcoval svätými sviatosťami a modlitbou, poučoval Božím slovom a takto viedol k svätosti a spásy nesmrteľnej duše. Ale nielen to. Musíme si položiť otázku odkiaľ sa dobrí kňazi berú? Je to otázka na kňazské povolania, na ich vzbudzovanie a vyprosovanie v modlitbe. Kto chce dobrého vo farnosti – všetci! Kto sa za

kňazov a za kňazské povolania modlí – tiež všetci? A sú ešte rodičia, ktorí by sa potešili, že ich syn – hoci by bol aj jedináčik – má túžbu stať sa kňazom? Jeden z dokumentov Svätej stolice uvádza ako jednu z ťažkostí v rozhodnutí prijať kňazské povolanie postoj dokonca aj veriacich rodičov, ktorí však vo výchove nezohľadňujú možnosť duchovného povolania svojich detí. Ako raz povedal jeden kňaz pri kázni: „Daj nám Pane, nové a sväté kňazské povolania, ale nie z mojich synov!“ A pritom podporou pre kňazské povolania by mali byť najmä kresťanské rodiny: ak ich oživuje duch viery, lásky a úcty, predstavujú akýsi „prvý seminár“ – ako uvádza dokument II. vatikánskeho koncilu o živote kňazov.

Ako školský kaplán Vás teda prosím: modlite sa v tomto mesiaci nielen za mňa, ale aj všetkých kňazov, bohoslovcov a za nové kňazské povolania z našich rodín, farských spoločenstiev a ak je taká Božia vôľa aj z spomedzi našich žiakov a študentov.

*S modlitbou a požehnaním  
P. Gabriel CR, školský kaplán*



## „KTO SI?“

**Poznáte to, niektorí rečníci vás svojim rozprávaním nudia už na začiatku, iní držia vašu pozornosť od začiatku do konca – medzi takýchto rečníkov patrí určite Ján Buc.**

Ján Buc - v minulosti metalista s dlhými vlasmi, dnes usmievavý kaplán so zmyslom pre humor. Okrem iného je aj bývalý riaditeľ televízie Lux a jeden zo zakladajúcich členov centra pre bezdomovcov v Žakovciach.

Dňa 18.5. sme mali česť sa s týmto človekom stretnúť a vypočuť si jeho myšlienky vďaka

platforme s názvom. Pútavo nám rozprával nielen o jeho ceste za Kristom, ale aj zátrakoch, ktoré mu jeho priateľstvo s Ježišom prinieslo. Jeho slová nás prinútili zamyslieť sa nad tým: „Kto sme?“ Je to vôbec dôležité, vedieť, kto sme? Vo svete, kde sme ovplyvňovaní zo všetkých strán sa často naša vlastná identita stráca. Ján Buc vyslovil názor, že je dôležité mať v živote ustanovené : kto sme a ísť si tvrdo za našimi cieľmi. Nie je to vždy o tom vyberať si ľahšiu cestu , zaprieť našu identitu a podrobiť sa spoločnosti alebo tomu, čo je in. Na záver sme mali 2 min na to, aby sme vymenovali, čo najviac vecí , ktoré nás charakterizujú. Víťazom tejto minisúťaže sa stal páter Gabriel, ktorý povedal o sebe 27 vecí, ktoré ho charakterizujú .

Prednáška mala pozitívne ohlasy od študentov aj učiteľov. Verím, že sa jeho slová dotkli každého z nás.

Tak čo, máte jasnú odpoveď na otázku: „KTO STE?“

*De Pasquale Abrego Maria Isabel 2.AG*

## „Teach for Slovakia“ otvorená platforma so Stanom Boledovičom

**Triedy nášho gymnázia boli súčasťou otvorenej platformy na tému problémy v školstve.**

Akciu moderovala pani učiteľka Bogdalíková a prednášajúcimi boli ľudia z organizácie Teach for Slovakia. Títo ľudia rozprávali o tom, ako ich organizácia vyberá najlepších z absolventov pedagogických škôl, ktorí následne cestujú na cvičenia do Tatier, kde sa z nich majú stať dobrí



leadri v školstve. Jedna z prednášajúcich, Paula, ktorá učí matematiku na základnej škole, sa zapojila do projektu tejto organizácie a vrátila sa kvôli nemu z Holandska späť na Slovensko. Hovorila o nových metódach učenia, ktoré skúša na žiakoch.

*Anton Gašparík 2.AG*



## Deň vody

**So zámerom spoznávať čistú vodu ako vzácnu a nenahraditeľnú cennosť pre život človeka sme na škole pri príležitosti Svetového dňa vody (22.3.) zaranžovali pre naše deti pestré zážitkové a tvorivé environmentálne aktivity.**

O vode sme nielen rozprávali a počúvali, ale sme ju aj maľovali, skúmali, ochutnávali, voňali a pozorovali. Skrátka a dobre - projektové vyučovanie v rytme kreativity, vedy a výskumu. Získané výsledky nášho celodenného bádania sme pritom starostlivo zaznamenávali a vyhodnocovali.

Skúmanie vody nebolo hocijaké, ale jeho súčasťou boli aj reálne a efektívne experimenty. Destilácia vody, príprava vodných roztokov, dokazovanie tvrdosti vody, pH, prítomnosti dusičnanov, dusitanov a fosforečnanov vo vode, mikroskopické sledovanie živých organizmov vo

vode či demonštrácia difúzie, osmózy, kapilarity a kohéziú vody - to všetko pod vedením pani učiteľiek, ako aj študentov gymnázia, ktorí sa preukázali ako zdatní lektori svojich mladších kamarátov zo základnej školy. Naučili sme sa viacej i o škodlivosti sladených nápojov obsahujúcich veľa cukru, farbív, kofeínu, kyseliny fosforečnej a rôznych iných chemických látok. Na vlastné oči sme videli, kto v súboji „Coca-cola verzus čistá voda“ obstál lepšie. Tiež sme zisťovali, koľko vody obsahujú naše telá a aké zázračné účinky má pitie čistej pitnej vody v nich. Nechýbali ani ochutnávky slovenských minerálnych vôd.

Súčasťou do modra odetého dňa, ktorý sa realizoval ako súčasť polročného EKO-programu školy s názvom „Modráčik“ bola aj inštruktáž používania nových pitných fontánok na škole. Aj takto sa všetci spolu chceme usilovať o obnovu kultúry pitia vody ako zdravého nápoja pre deti a mládež.

Záverečná prezentácia posterov a reklamných sloganov jednotlivých tried v spoločenskej miestnosti boli utešenou bodkou za nádherne prežitým školským dňom. Z víťazného hesla 1.A triedy pre nás všetkých zaznieva: „Ak chceš zdravý byť, musíš čistou vodu piť“. Počujeme?

## Deň Zeme

**22. apríl je dátum, ktorý si ľudia na celom svete už takmer štyri desaťročia pripomínajú ako Deň Zeme.**

Ekologicky zameranú akciu tak ako po minulé roky v tento deň usporiadala aj naša škola. Vďaka peknému počasiu sme mohli stráviť tento slnečný deň vonku v areáli školy.

Všetky triedy mali pripravený bohatý program. Pre 1. stupeň si pripravili naši deviataci políčka na sadenie zeleniny. Každá trieda si vyskúšala zasadiť mrkvu, hrach,

redkovku, uhorky, kukuricu a iné plodiny, o ktoré sa bude neskôr starať a ak sa podarí, pochutnajú si aj na úrode. Potom si vďaka daru pani Koprnejovej zasadili kvety do kvetináčov, záhradky aj okrasných nádob v areáli školy.

Samozrejmosťou bola aj starostlivosť o zelený areál školy. Žiaci sa pustili do práce a hrabali a zametali. Chlapci ôsmaci ukázali svoju zručnosť pri práci s kladivami a spolu s pánom školníkom zhotovili 2 kompostárne na biologický odpad z políčok. Dievčatá ôsmačky sa nedali zahanbiť a pripravili chutné čerstvé ovocné a zeleninové šaláty v našej novej školskej kuchynke. A keďže sa nám podarilo obnoviť a znovu vysadiť školský parčík, spolu so žiakmi 2. stupňa sme určovali druhy rastlín v areáli našej školy a snažili sme sa ich zaradiť do príslušných taxonomických kategórií.



*Volám sa Juliana Hirnerová, rod. Tandlmayer. Narodila som sa 28.1. 1842 a v roku 1860 som sa vydala za lesného hájnika Františka Hirnera. Bývame v horárni pod Vysokou. Moje milované deti sú : Johan, Rozina, Alžbeta, Júliana, Mária, Cecília, Žofia, Paula, Anna a Franci. Som tiež pra pra prababka Márii Huškovej.*

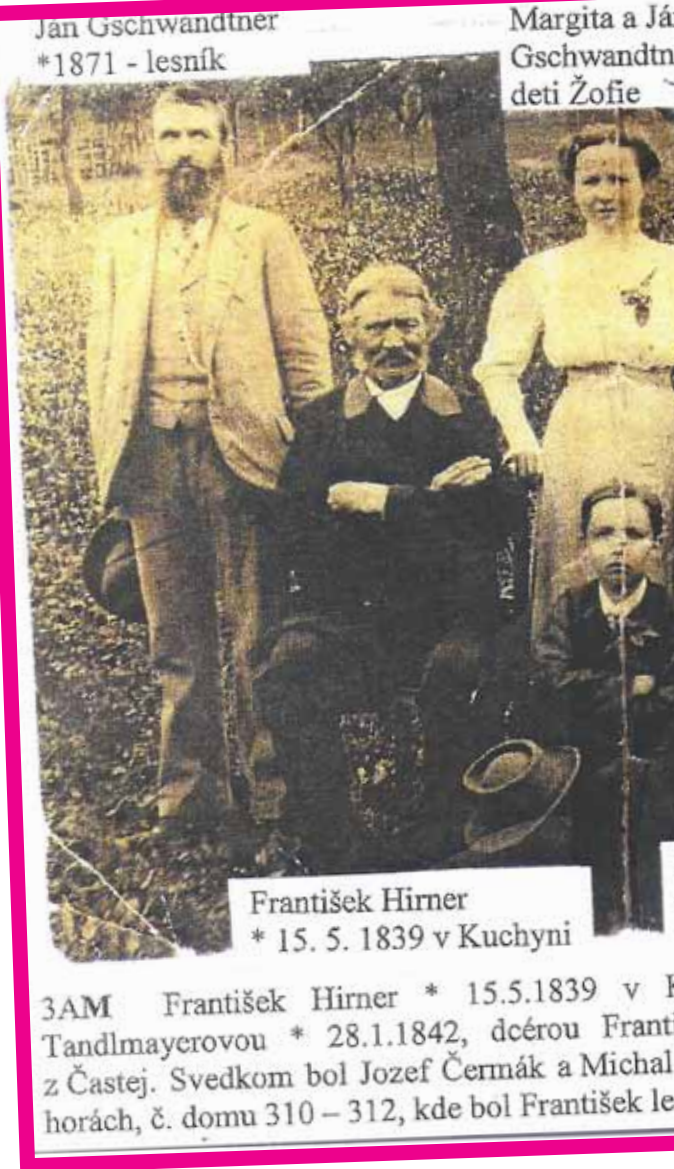
### Je 11. mája v roku 1874.

Dnes som, tak ako každý deň vstala o pol piatej ráno. Bola ešte tma a tak som si zápalkami, ktoré stále ležia na jednom mieste v kredenci, zapálila petrolejku a zakúrila i nan špuahat, aby sa v desať litrovom opletenom hrnci zohriala voda na užívanie a umývanie.

Máj iášti uabat í da frí is si vóšn ké. /Moja prvá práca ráno je íš sa umyť/. Potom som sa obliekla, ohriala mlieko na frištík, vyložila z almaryl chlieb a zajedla som si. Menu bolo každé ráno rovnaké: Tós puttaprót, oda šmolcprót, tí krámln /oškvarky/ vajta ti mlí, óda puttamlí /cmar/, un auch tí. Po zakálačke bola i - ti pluncnsupn oda sulc. /ovarová polievka alebo

huspenina /  
Medzitým sa ohriala voda, a zobudila sa mi

dvojročná Žofia. Dala som jej suchú plienku a kúsok chleba do ruky. Pomaly



## Jeden deň



Dcéra Žofia \* 1872 ( Ján Gschwandtner)  
Dcéra Pavlína \* 1874 (Georg Gschill)



Juliana Hirnerová,  
rod. Tandlmayerová  
\* 28. 1. 1842

Kuchyni. Oženil sa 20.8.1860 s Julianou  
iška T. a Juliany Schönovej, drevorubačov  
Hirner. Bývali pod Vysokou v Kuchynských  
sný hájnik. Mali spolu desať detí: **DVE Z NICH SÚ** ↑

NAŠA BABKA PAVLÍNA

# Juliany

svitalo. Nabrala som teplú  
vodu do vedra, do druhej  
ruky Žofiu a šla som sa  
postarať o lichvu. Vo veľkej

maštali máme: dva voly, dve  
kravy a jedno teliatko. Pod  
hrantami dobytku behajú  
zajace. V susednej menšej

maštali boli prasnica a 3  
prasce. Už 2 týždne sa držia  
v doline pri potoku na klí-  
čiacich žaludoch, gaštanoch  
a bukve. Dobré z toho rastú.  
Deti vždy doma ohlásia, kde  
ich videli.

Pri kravách som Žofiu  
vložíla do drevenej bedny so  
slamou a jedným zajačkom.  
Po vykdaní a podaní novej  
podstielky, som odviazala  
teliatko a pustila ho pod  
otelenú kravu. Teľa za tri  
minútky odpilo časť mlieka  
z vemená a znovu som  
ho priviazala ku hrantu.  
Na dosýtenie som mu  
ešte namiešala do vedra  
s teplou vodou otruby  
a trochu šrotu, vložila  
teľaťu dva mokré prsty do  
pysku a vtiahla mu hlavu  
do vedra. Nakrmila som  
i ostatné zvieratá.

Potom som po-  
stupne umyla teplou  
vodou kravám vemená  
a podojila ich. Hygiena je  
veľmi dôležitá, aby mlieko  
voňalo. Potom som Žofiu i  
mlieko preniesla do kuchy-  
ne, precedila ho a rozliala  
do lovichov. Z niektorých  
oberiem smotanú, z nej po-  
tom umútim maslo a z toho  
mlieka i syr. Ešte **frišké** ich



potom predám na trhu, alebo ich kúpia luftáci.

Medzitým povstávali ostatné deti, pripravila som im raňajky a desiatu do školy. Dnes ich horský učiteľ učí v susednej 3 km vzdialenej horárni Baďurhaus. Manželovi som do brótsaku prichystala chlieb s maslom, slaninku a mlieko na celý deň. Potom sa rozlúčili pozdravom „kriskót“ a ja som odpovedala „Fjít ano Kót“ / Fúhrt /. Po ich odchode som prebalila Žofiu, rýchlo ju nakrmila a znovu vložila do ohrádky. Zo zvyškov na stole som nakrmila vonku priviazaného psa, pustila lichvu z maštale a khjí holda /Küheweider/ ich zobral na pastvu. Každá krava mala svoje meno, na ktoré i počú-

vala a prišla si k volajúcejmu pre odmenu. Potom som sa vrátila znovu k robote.

Dnes je deň pečenia chleba. Pečieme ho raz za 14 dní. Žofia zaspala. Preto

som odbehla na dvor zakúriť do chlebovej pece. Po rozehorení som pridala do pece tos króshulc /veľké polená/ a vrátila sa do kuchyne.

Už večera večer som si do koryta vedľa pece pripravila múku, aby sa zohriala. Teraz som k múke pridala vodu, soľ, trochu rasce a zákvas. Všetko som to ručne vymiesila na cesto, vytvorila z neho štrnásť bochníkov, vložila do múkou vysypaných fleslíkov, i povrch bochníkov som posypala múkou a nechala kysnúť. Zo zvyškov cesta v koryte som urobila desať šúlkov, ktoré po vysušení ostanú ako základ pre budúci zákvas o 2 týždne.

Bolo 10 hodín, teda čas varit

obed. Žofia sa prebudila, obriadila som ju. Dnes uvarím zasmaženú polievku Ajprén-supn mit grincajch a lekvárom plnené a tvarohom posypané taškrln/perky/. Ešte som ich len dorábala a už som oknom videla, ako moje deti utekajú hladné domov. „Klopce Jezus Kristus „ zaznel zborový pozdrav. Moje In evichkajt ámen už zaniklo v ich veselom džavote.

Betti priniesla vedro vody zo studne a deti sa umyli. Krátko sme sa pomodlili a naobedovali sa. Na stene medzi oknami visia dva obrazy : Ježiš a Mária, ktorí odhaľujú svoje milosrdné srdcia.

Nóchmitók miesn ti khinda ten Ítan hífa. / Poobede musia deti rodičom pomáhať/. Johan odišiel do šlógu pomôcť s kálaním dreva, Rozi a Betti zobrali motyky a vybrali sa okopávať mladé stromky do paňčule . Júlia hojdala Žofiu a ostatné menšie deti zobrali drevený vozík a zbierali v hore raždie na kúrenie.

Chlebová pec bola o 2 hodiny vyhriata a cesto

vykysnuté. Rýchlo som ohreblom vyhrabala popol z pece, utrela ju teplou mokrou handrou a tiež posypala múkou, aby som na jej zafarbení - žltá, červená alebo čierna, videla teplotu pece. Potom som dlhou drevenou lopatou sádzala do nej bochníky, pritom som každý požehnala. Chlieb sa požehnával i pri vyberaní z pece a pri rozkrojení.

Po sádzaní som v koryte na rýchlo oprala niekoľko kusov pracovných kabátov, onucí, a nohavíc, vymáchala ich v odstátej potočnej vode a vyvesila na plot. Prvé sa vrátili deti s drevom. Vložili ho do drevárne. Keď bol chlieb upečený, preniesli sme ho do kuchyne a po umytí bol uložený v komore do drevenej truhlice. Do teplej pece deti vložili rozkrájané hríby na sušenie. Počas celej jesene takto sušíme i ovocie.

Neskoro popoludní sa kravy vrátili z pastvy, uviazala som ich ku hrantom, vyviedla na dvor voľy a zapriahla som ich do rebrňáku. Rozína voz zaviezla hore do šlôgu. Voz chlapi naložili siahovicami a dievča ich zviezlo do dediny

na lesnú skládku. Vrátila sa až po večeri.

Rýchlo som podojila kravy, lebo sa musia dojiť každých 12 hodín. Po uskladnení mlieka som zobrala motyku a v záhradke som plela burinu.

Po návrate na dvor som videla, že pri studni sedí žobrák Johan. Je bezdomovec a chodí z horárne do horárne. Občas príde, porozpráva čo je nové, dostane mlieko, chlieb a prenocuje na sene. Ráno, občas i s prípadným mojím odkazom pre niekoho zo susednej horárne, s vďakou a mnohými dobrými vinšami, odíde.

Po návrate otca a Jána z hor prišiel čas večere. Otec ešte nezabudol skontrolovať

deťom vyčistené topánky a kabáty na fogaši. Potom celá rodina sme sa zišli pri stole k zaslúženému jedlu. Pritom sme rozprávali zážitky zo dňa. Pomaly sa zotmievalo, zapálili sme petrolejku. Po večeri sme sa spolu podakovali Bohu za všetko, čo sa nám dobré dnes prihodilo a za zlo sme odprosili. Po večeri som kláne khinda vošň a uložila ich do postelí a šúpetln. Ako posledná som zahasila petrolejku a uložila som sa i ja v kuchyni na gavalec.

Neležala som v pohode, asi o mesiac sa mi narodí Pavlínka, alebo Paul.

*Mária Hušková, VIII.B*

## Nárečové termíny

Určité členy- der, die, das - tá, tí, tos/ ta tí, ti mlí, tos prót /

- Tí krámln** - oškvarky
- Lichva** - dobytok
- Brótsak** - chlebník
- Klopce J.K.** - Gelopt sei
- Šlóg** - Rúbanisko
- Pančula** - Baumschule -škôlka
- Kundšafti** - odberatelia,
- Šúpetla** - prístelok pod posteľou.



# Naše kumštobraní

**V dňoch 31.3. a 1.4. to na Spojenej škole sv. Františka Assiského žilo remeslami. Odborníci vo svojich remeslách si našli čas a boli ochotní priučiť' aj mladú generáciu svojim zručnosťami. Aj samotný názov „Malacké Kumštobranie“ zodpovedá hlavnej myšlienke tejto akcie – získať bohatú úrodu vedomostí.**

Dievčatá a chlapci 7. až 8. ročníkov sa vďaka tomuto dvojdňovému workshopu mohli naučiť šiť, zvärať, vyrábať keramiky, vrtať, hačkovať a mnohé iné cenné zručnosti, ktoré vo svojom živote určite využijú!

Miestna malacká výtvarníčka Libuša Čtveráková priučila žiakov základom keramiky. Porozprávala im niečo o glazúrovaní aj o samotnom vyrábaní keramiky. Vyskúšali si modelovanie z bielej hliny a neskôr si mohli

vyskúšať aj točenie na hrnčiarskom kruhu.

Pani Čtveráková hovorí, že keramiky si zamilovala hlavne kvôli nekonečným zdrojom možností, ktoré sa dajú z hliny vyrobiť. Je rada, že sa mohla podeliť so svojou vášňou aj s ostatnými. Žiaci mali príležitosť stretnúť sa aj s jej dcérou Libuškou, ktorá im ukázala ako si vyrobiť vlastnú bábku.

V dielni s názvom redizajn si zase žiaci vyrobili originálne kľúčenky, náhrdelníky

a tričká. Výtvarníčka Jana Martinovičová im ukázala, ako sa aj z nepotrebných látok zo starých riflí dajú vytvoriť krásne veci.

Ani chlapci sa nebránili vyskúšaníu zvyčajne ženskej práce – šitiu. Mnohí z nich držali ihlu vo svojich rukách po prvýkrát a ich ohlasy boli veľmi pozitívne: „Už dlhšie som sa nad tým zamýšľal, že by som sa mal naučiť šiť, veľmi ma táto akcia obohatila a som rád, že som si ju vybral. Keď sa mi roztrhnú tepláky, už nebudem musieť utekať za maminou, aby mi ich zašila, ale dokážem si ich zašit aj sám. Myslím si, že aj chlapi by mali vedieť šiť, aby boli samostatní..“

V dielni s názvom „recykumšt“ sa žiaci presvedčili, že aj aj z plastových fliaš sa dajú vyrábať veľké veci. Žiaci vyrábali farebnú lampu. Najprv si nastrihali pásiky z PET fliaš, okraje zatavili nad sviečkou, aby dostali peknú farbu a pásik následne privrtali na umelohmotnú nádobu.

Tieto a mnohé ďalšie veci si žiaci vyrobili počas Malackého Kumštobrania. Výrobky, ktoré si vyrobili sú originálne a môžu ich použiť ako dekoráciu, módnny doplnok alebo nimi môžu obdarovať niekoho iného. Organizátorka a autorka nápadu – výtvarníčka Mgr. art. Denisa Bogdalíková hovorí, že myšlienka zrealizovať niečo takéto v nej už prebývala dlho: „Dnešné deti sú často nešikovné, nemajú motorické zručnosti, a to v dôsledku toho, že si to nemajú kde vyskúšať. Navyše siedmci a ôsmaci sa budú musieť onedlho rozhodnúť kam povedú ich kroky ďalej a možno aj vďaka

tejto akcii objavia, že majú talent práve na takéto remeslá. Nemyslím si, že by všetci mali mať vyštudovanú iba vysokú školu. Už teraz sa medzi nimi objavili skryté talenty.“ Ďalej dodáva, že by chcela podobnú akciu usporiadať aj na budúci rok, a ak by sa podarilo získať finančnú podporu, otvorené by mohli byť aj iné druhy dielni napr. rezbárstvo.

Všetci remeselníci sa zhodujú, že toto podujatie bol dobrý nápad a tradičné remeslá by sa mali vrátiť do škôl aj ako vyučovacie predmety. Aj samotní žiaci s touto myšlienkou súhlasili, ale pod podmienkou, že predmet by nebol známovaný. Ako sa hovorí: „Remeslo má zlaté dno.“ Aj dnešná mladá generácia môže dopomôcť k zachovaniu tradičných remesiel. Ktovie, možno sa práve medzi týmito žiakmi ukrýva budúci talentovaný keramikár, drotár, či krajčír...

*Miriam Síváková,*

*De Pasquale Abrego Maria Isabel, 2.AG*



## ŠTUDENTSKÁ KONFERENCIA

**V stredu 4. 5. 2016 bývalí absolventi nášho gymnázia znova prekročili brány školy, aby opäť zacítili svojrázne študentské prostredie, vzduch naplnený radosťou, uvideli svojich bývalých profesorov a mali znova pocit, že patria do našej malej školskej komunity.**



I keď pre zaneprázdnenosť nestihli prísť všetci, naša konferencia bola veľmi bohatá a počuli sme prednášky z rôznych oblastí.

Do našich uší sa dostali informácie o divadle od Michala Jánoša, absolventa doktorského štúdia herectva VŠMU, ktorý pôsobí ako herec v Palárikovom divadle v Trnave, a od Denisa Farkaša, študenta divadelného manažmentu na VŠMU. Rozprávali nám o tom, s čím všetkým sa musí herec alebo producent vysporiadať a čo ponúka štúdium na VŠMU. Ivana Handanovičová, magisterka na PRIF UK, odbor ekológia, nás oboznámila s tým, čím sa zaoberá ekológ. Tomáš Slama, študent na MatFyz, nám predstavil, čo robí typický informatik, v akých programoch programuje, a ukázal aj svoje práce. Tomáš Richveis, absolvent práva, nám zasa ukázal náplň svojej práce. Venovať čas deťom, ktorým ho nemá doma kto poskytnúť, a pomáhať im s učením je vždy veľká výzva a o to krajšia práca.

Naši súčasní študenti nám prezentovali svoje práce, s ktorými súťažili v celoslovenskom kole súťaže SOČ – jazykovo zdatná Isabel de Pasquale nám poradila, ako sa rýchlo a efektívne naučiť cudzí jazyk, šprintér Michal Mecháček skúmal, aký má vplyv cvičenie s činkami na výkonnosť šprintérov. Žiačka 2.AG triedy gymnázia - Barbora Okruhlicová nám prezentovala svoju odbornú prácu o tréningu vrcholovej tenistky po zranení s cieľom vrátiť sa do súťažného kolotoča.

Tretí ročník Študentskej konferencie sa tradične podaril. Dal nám možnosť stretnúť ľudí, ktorí študujú to, čo by sme chceli aj my. Naši bývalí študenti nám poskytli mnohé informácie a rady, ktoré nenájdeme ani na webových stránkach. Sme za toto dopoludnie vďační a tešíme sa na ďalší rok!

Miriam Siváková 2.AG

## Sokoliari

**Dňa 29. apríla k nám na školský dvor zavítali „Sokoliari“ z Moravy.**

Deti z 1.- 5. ročníkov mali úžasnú príležitosť pozorovať dravce a sovy. V prvej časti pozorne počúvali a dozvedeli sa všeličo zaujímavé z ich života. No najviac ich zaujali letové ukážky dravcov, ich správanie sa pri love koristi. Deti boli nadšené a plné zážitkov.



## Prvoprijímajúce deti v Šaštíne

**Dňa 4.5. sme sa vybrali putovať s našimi prvoprijímajúcimi deťmi do Šaštína. Spoločnosť nám robili aj tohtoroční štvrtáci, ktorí si pre nich výročnú púť zapakovali.**

Deti boli plné očakávania a s radosťou prijímali opätovne do srdca Pána Ježiša. Do šaštínskej baziliky sme vchádzali BRÁNOU MILOSRDENSTVA. Na začiatku, ešte pred svätou omšou sa nám prihovoril miestny kaplán – salezián, ktorý deťom stručne porozprával o histórii šaštínskej baziliky. Páter Gabriel sa deťom v kázni prihováral a približoval im potrebu vrúcnej dôvery voči Panne Márii. Po spoločnom fotografovaní sa deti vyšantili v parčíku pred bazilikou, pričom sa posilnili svojím „proviantom“ a nakúpili si množstvo suvenírov v miestnom obchodíku. Domov sme sa vrátili síce vymrznutí, ale naplnení božou milosťou a nadšením z radostného prežívania školského spoločenstva.

# BONZÁČIK s pánom riaditeľom

**Poslednou obeťou nášho dobre známeho „Bonzáčika“ sa stal náš pán riaditeľ – Mgr. Daniel Masarovič, aj jemu sme položili niekoľko štiplavých otázok, ktoré nám ochotne zodpovedal. Používal ťaháky na písomkách? Bol aj on rebel? Je lepší kuchár alebo konzument? Chodil aj on na diskotéky? Toto a ešte omnoho viacej sa dočítate v našej rubrike – Bonzáčik.**



## **Boli ste poctivý**

**gymnazista? Opisovali ste pri písomkách, robili ste si ťaháky?**

Červenám sa. Nemal som také šťastie ako Vy, teda naši žiaci v škole, že by mi niekto dôkladne vysvetlil, ako nesprávne a škodlivé ťahákovanie je. Ó, akí ste blažení, že my sme Vám to vysvetlili a vy tak nemusíte podvádzať.

**Aká bola Vaša najhoršia známka? Dostali ste baňu aj z chémie? Vyfasovali ste niekedy aj poznámku?**

Utkvela mi v pamäti päťka zo semináru z obľúbenej biológie, nakoľko som po polročnom vysvedčení nedomyslel rýchly nástup druhého polroku. Ale vytiahol som to napokon na jednotku.

**Ako ste trávili svoj voľný čas na strednej škole?**

## **Chodili ste aj na diskotéky?**

Diskotéky boli moja obľúbená zábava, dokonca sme ich s kamošmi na gympli pre ostatných gymnazistov aj robievali. Dobre mi išlo aj televízorové poľakovanie.

**Robili ste aj nejaké Rebelstvá? Mali ste aj nejaký rebelský výzor? Akú hudbu ste počúvali, keď ste boli mladý?**

Rád som sa odieval do čierneho a nosil vystrihanú hlavu, podľa vzoru mojich obľúbených hudobných skupín - Oceánu a Depeche Mode. Mimoriadne rebelstvá nepočítam, bolo ich viac, niektoré zostali doteraz.

**Skúšali ste niekedy aj fajčiť?**

Áno, do tajov tohto neduhu ma zasvätil môj - inak podarený - ujo, našťastie

so nikdy tejto hlúposti neprepadol.

## **Mali ste aj mladé lásky?**

Samozrejme.

## **Čím ste chceli byť?**

Kovbojom. Mal som unikátnu zbierku pištolí a valašku.

**Vychádzali ste so súrodencami dobre? Ublížili ste im nejakú vážne?**

S Katkou sme spolu vyrastali, a teda sem tam sme sa aj vzájomne pootľkali. Voči mladšiemu Palkovi som občasne musel použiť primerané výchovné tzv. fac-fac prostriedky. Ale inak sme sa ľúbili a ľúbime.

## **Čo vás dokáže nahnevať?**

Všetličo možné, ale učím sa nehnevaniu, najväčšie mám problémy mám v tomto smere sám so sebou...



### Čo robíte, keď neopravujete písomky? Ako trávite voľný čas?

Podľa ročného obdobia - momentálne napríklad jazdím na kole a ide mi to podobne ako Petrovi Saganovi veľmi dobre, najmä dole z kopca.

### Aká zručnosť vám nejde? Viete variť?

Nejde mi toho pomerne veľa, ale neskladám zbrane a hádam svitá na lepšie časy. Z varenia čo to zvládam, ale omnoho radšej papám, najmä mäso. Nie nadarmo som masarovič.

### Aké jedlo by ste nikdy nedali do úst?

Bezmäsité.

### Ako ste vychádzali s riaditeľom, keď ste boli študentom?

Výborne, vždy mi bolo jasné, že je potrebné, aby som bol pri ňom usmievavý a prívetivý. Môžete ma nasledovať prosím, milí študenti?!

Ďakujeme za rozhovor.

*Miriám Siváková,*

*De Pasquale*

*Abrego Maria Isabel, 2.AG*



### Milí študenti a žiaci našej školy, prinášame pre vás 4. kolonašej novej súťaže. Vašou úlohou je spoznať učiteľa na fotografii. Môže to byť učiteľka alebo učiteľ, ktorý učí na našej škole.

Na fotografii v minulom čísle bola zachytená pani učiteľka **Mgr. Beátka Norisová**.

Šťastným výhercom čokolády sa stal opäť náš vševediaci **Juraj Mikulecký z 3.A** triedy. Srdečne blahoželáme.

Ak si myslíš, že vieš, kto je na fotografii, tak postupuj podľa našich pokynov:

- napíš jeho/jej meno a priezvisko na papier,
- podpíš sa čitateľne na papier (meno, priezvisko, trieda),
- takto vyplnený papier vhod' do krabice označenej „súťaž Spoznaj svojho učiteľa“ pri vrátnici najneskôr **do 24.6.2016**,
- každý žiak môže vhodíť do krabice len papierik s jedným menom, preto dobre premýšľaj.

Meno učiteľa/učiteľky na fotografii sa dozviete v budúcom čísle časopisu. Jedného výhercu vylosuje učiteľ zachytený na fotografii pod dozorom redakčnej rady. Šťastný výherca získa čokoládu z rúk učiteľa na fotografii.

## Novinky zo sveta vedy

### 7 vecí, ktoré ste o Slnku možno nevedeli !



flickr.com/liquidnight/licencia cc-by-nc-sa

**Najjasnejším objektom** na oblohe je Slnko a priemer tejto hviezdy je 700-tisíc kilometrov.

Deň Slnka si pripomínáme 3. mája. Myslíte si, že viete o Slnku všetko? Naše vedomosti o fyzikálnych procesoch, ktoré sa dejú na Slnku, sa od čias starovekých Egypťanov výrazne zmenili.

**V minulosti** bola táto hviezda považovaná za boha Re, plaviaceho sa po oblohe vo svojom člne. „Ani po dlhých stáročiach intenzívneho skúmania nevieme o našej najbližšej hviezde úplne všetko,“ hovorí astrofyzik Roman Nagy z Univerzity Komenského.

#### 7 vecí, ktoré ste o Slnku nevedeli

► **Naša materská hviezda** vyžiari za sekun-

du toľko energie, koľko by ľudstvu stačilo na milión rokov

► **Priemer hviezdy** je 1 392 000 kilometrov

► **Do vnútra** Slnka by sa zmestilo 1 300 000 zemegúľ

► **Slnko je 333-tisíckrát** ťažšie ako Zem

► **Slnčnému svetlu** trvá 8 minút a 19 sekúnd, kým sa dostane na Zem. Ak sa čokoľvek na hviezde udeje, dozvieme sa to až za tento čas

► **Slnko žiari** vďaka jadrovým reakciám, ktoré v jadre premieňajú vodík na hélium

► **Teplota na okraji** Slnka je približne 5500 °C

#### Slnko nie je večné

Teplota Slnka na jeho okraji dosahuje približne 5 500 °C. „Ide o obrovskú teplotu, hlavne, keď si uvedomíme, že železo sa taví pri teplo-

te už okolo 1 500 °C,“ zdôrazňuje odborník z univerzity. Teplota v jadre, pri ktorej sa vodík spaľuje na hélium, dosahuje nepredstaviteľných 20 miliónov stupňov.

„Aj napriek enormnej hmotnosti Slnka však zásoby vodíka nie sú neobmedzené. Raz sa palivo minie a Slnko príde o svoj hlavný zdroj energie. Skončí ako biely trpaslík, malá horúca hviezda, nie väčšia ako planéta. Ešte predtým však prejde fázou červeného obra. To znamená, že sa nafúkne do obrovských rozmerov a jeho polomer sa zväčší asi 200-

krát. Povrch Slnka tak môže siahať až do blízkosti Zeme.

„Toto posledné vzopnutie obra, ktorý kedysi býval našou životodarnou hviezdou, Zem pravdepodobne bez ujmy neprežije. Ale, našťastie, tieto dramatické zmeny čakajú naše Slnko nie skôr ako za päť miliárd rokov,“ upresňuje Nagy.

Až do tej doby budeme môcť využívať svetlo a teplo, ktoré nám Slnko po miliardy rokov poskytuje.

*Patrik Bertovič 1.AG*



Obrázky pripravila Katarína Hájovská, 1.AG. Zdroj: internet

## Aj toto povedali naši učitelia a žiaci...

Skôr, ako začnete čítať, chcem vás všetkých poprosiť, aby ste sa neurazili v prípade, že sa vás ktorákoľvek veta v článku týka. Prajem príjemnú zábavu!

*Barbora Okruhlicová 2.AG*

### ... žiaci

„Podaj mi obidvoje líce!“

U: „Kde sme to skončili?“

Ž: „Pri konečníku!“

„Dáždnik je mi naho\*no keď prší!“

U: „Šiesta hodina je taká únavná...“

Ž: „Pani učiteľka, nebojte sa!“

Ja to stopujem!“

Ž1: „Bunkový cyklus je systém dutín a rúrok...“

Ž2: „To je obehová sústava!“

„Vodič vyletel zo záruky.“

„Načo idem do šatne,

keď už som obutá aj prezutá?“

„Napätie sa stúpa.“

Pár podarených slovíčok:

„vylučovací otvor“ = močový mechúr

„Fahrräder“ = Radfahrer (cyklista)

### ... učitelia

„Vyskytuje sa u organických  
zlúčeninách.“

„Ideme von! Je teplo von!“

„... je prífaklený na druhom  
uhlíku reťazca.“

„Chlapci sú vždy takí pribrzdení!“

„Keď sa vykiblí ropný tanker...“

Pár podarených slovíčok:

„šoplátá“ = zásuvky

„uhlivodík“ = uhľovodík

„parafínová smečka“ = parafínová sviečka

„Guanayská oblasť“ = Guayanská oblasť

